

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Nadieh Cuijten: Nou, hoe ik het zelf heb gedaan, ik heb mijn hond in m'n armen genomen toen ik afscheid moest nemen van DJ, een Boerenfoxje. Ik heb hem vastgehouden en toen heeft 'ie het spuitje gekregen. Wordt 'ie ingeslapen en daarna komt het verlossende spuitje dat 'ie dus heen gaat. En ik heb 'm gewoon vastgehouden, ik krijg er gewoon meteen een brok van in m'n keel als ik dat vertel, het zo'n gevoelig onderwerp.

Jet: Deze podcast wordt je aangeboden door Smuldier, het allerlekkerste hondenvoer.

Voice-over: Je luistert naar een nieuwe aflevering van 'Wie laat de hond uit?'. Jet, Marieke en Viola over het leven met hun honden. In deze aflevering is Lysbeth op vakantie en wordt daarom vervangen door Viola. Te gast is Nadieh Cuijten, zij is holistisch hondengedragdeskundige, maar we beginnen met de vraag van luisteraar Christel.

Christel: Hallo, met Christel.

Jet: Hallo Christel, je spreekt met Jet van de podcast 'Wie laat de hond uit?'.

Christel: Hallo, goeiemorgen.

Jet: Goeiemorgen ik begreep dat jij een vraag hebt voor ons.

Christel: Ja, inderdaad, misschien niet zo een leuke vraag, maar wel één waar dat we allemaal mee te maken hebben, ooit, het moment dat we onze hond moeten laten inslapen.

Jet: Oh moeilijk.

Christel: En mijn vorige hond is, dat was een Cesky Terriër en die had het laatste jaar van zijn leven heel veel last van artrose. Dus ik wist natuurlijk wel van: ja, het moment komt dichterbij.

Jet: Ja.

Christel: Op een bepaald moment heeft hij een beroerte gekregen, waardoor dat hij enkel zijn hoofd nog kon bewegen. Dus ik heb de dierenarts laten komen en toen was de

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

beslissing, ik ga niet zeggen eenvoudig, want het is altijd een moeilijke beslissing, maar het was een logische beslissing om hem te laten inslapen. Maar je zit er toch nog altijd mee van: goh, heb ik niet te lang gewacht? Had ik misschien wat eerder hem moeten laten inslapen? Wat is het juiste moment om die beslissing te nemen?

Jet: Lastig ja.

Christel: Of is er geen moment? Ja, ik denk dat dat toch wel iets is waar dat veel mensen mee zitten. Je wilt het beste voor je hond hebben, maar...

Jet: Je wilt hem ook niet kwijt natuurlijk.

Christel: Nee, dat is het zo, je wilt hem zo lang mogelijk bijhouden. En het is ook zo natuurlijk je leert leven met die minderende mogelijkheden. In 't begin wandel je verder, dan is dat minder kort en nog korter en je accepteert dat en dat wordt dan het nieuwe normaal, zal ik maar zeggen. Dus het is moeilijk om te beslissen: nu is het moment gekomen, vind ik.

Jet: Ja. Ik vind dat een goeie vraag. Ik denk ook niet dat dat voor iedereen helemaal hetzelfde is, maar het lijkt me sowieso verstandig om daar over na te denken en om daar over te praten met elkaar. Iets anders, maar ook belangrijk: hoe gaat het nou met jou, want dat is nogal wat om afscheid te nemen van je hond.

Christel: Ik ben blij dat ik erbij was.

Jet: Ja.

Christel: Ik zou niet willen dat 'ie zomaar sterft in het midden van de nacht en wie weet wat voor gedachten heeft dan. Nu, ik was erbij, dus dat maakt het er voor mij niet gemakkelijker op, maar voor hem hopelijk toch wel iets gemakkelijker.

Jet: Hopelijk wel. Ja, ik heb daar geen verstand van, gelukkig, maar ik kan me daar wel wat bij voorstellen dat het fijn is om dan in de armen van je favoriete mens je ogen dicht te doen, maar het blijft natuurlijk een afschuwelijk moment.

Christel: Ja.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Jet: Wij gaan daarover praten. Wie weet krijg je daar dan ideeën bij. Ik wens je in ieder geval heel veel sterkte, want dat is gewoon hartstikke lastig. En mocht je er nog het één en ander over willen lezen, er is een boek geschreven, ook door Antoinnette Scheulderman, dat boek heet 'Dan neem je toch gewoon een nieuwe'. Dat heeft zij ook geschreven naar aanleiding van de ongelooflijke rauwe rouw die haar overviel en toch ook wel het onbegrip bij mensen. En daar kun je misschien ook wat houvast bij vinden en wij gaan hier met het panel daar ook over praten. Dus Christel, dank je wel voor je vraag. Het is een goeie vraag, maar het is een vraag waar ik ook wel meteen een soort brok van in m'n keel krijgt.

Christel: Ja, als je eraan terug denkt, het komt altijd terug boven. Het verzacht wel met de tijd, maar als je eraan terug denkt, ja, het blijft moeilijk.

Jet: Ja, ik kan me daar heel wat bij voorstellen. Ik zou het liefst een arm om je heen slaan en een kus op je lieve hoofd geven, maar dat kan niet, maar dat doen we dan even zo over de telefoon. Christel, alle sterkte en ik hoop dat je met heel veel liefde en plezier terugdenkt aan je lieve hond, en we gaan het daarover hebben. Wie weet heb je er wat aan.

Christel: Oké, dat ga ik zeker doen.

Jet: Dank je wel.

Christel: Dag.

Jet: Dank je wel, dag.

Marieke: Hoi, ik ben Marieke, mijn hond heet Mila en ze is het allerbeste maatje die ik me zou kunnen voorstellen.

Jet: Hallo, ik ben Jet, mijn hond heet Poppy en ze was een zwerver, maar is nu de koningin van Rotterdam.

Viola: Hai, ik ben Viola en ik heb Barry meegenomen en samen hosten we Pet&Breakfast in Rotterdam.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Jet: Ja, en één ding hebben we allemaal gemeen, wij hebben allemaal het allerleukste hondje van de hele wereld.

Marieke: Dat zeker.

Voice-over: Aflevering 37, verdriet na het verlies van je hond.

Jet: Ja, het is een beetje een rottig onderwerp om mee te beginnen. Viola Schaaf, jij vervangt Lysbeth, die op van vakantie is en is dat jou wel eens overkomen? Heb jij wel eens afscheid moeten nemen van je hond?

Viola: Ja, ik heb vaker afscheid genomen van een hond en de laatste was Alfred. Dat was vijf jaar geleden, mijn eerste eigen hond. En dat was het beste maatje van van Barry. En ze hebben elkaar maar een half jaar gekend, maar ze waren echte, dikke vrienden en ze sliepen altijd op dezelfde stoel. En Alfred, die overleed best wel plotseling. En op dat moment wilde Barry ook niet meer op die stoel. Hij begreep het allemaal niet. Nou, ik was naar de dierenarts geweest, Alfred is ingeslapen omdat 'ie ineens helemaal benauwd werd en niet goed. En toen bleek dus dat ik dat ie helemaal vol met tumoren zat.

Jet: Ach.

Viola: Dat was een vreselijk verhaal, maar hij mocht wel mee terug naar mijn huis, van de dierenarts, omdat een klein hondje is. Normaal mag dat dan blijkbaar niet. En toen heb ik hem thuis opgebaard en op de stoel gelegd en daar heb ik ook nog foto's van dat Barry dan aan hem snuffelt, afscheid neemt. En we hebben hem in de tuin begraven en af en toe gaat Barry daar dan nog even langs, langs het graf.

Jet: Even een kleine salut brengen aan z'n vriend. Jeetje ja, lastig, een verdrietig verhaal om mee te beginnen. Sorry daarvoor Viola, maar het is helaas wel iets wat ons als dierenliefhebbers bezighoudt. Ik ga naar de vaste gast, Marieke.

Marieke: Altijd aanwezig.

Jet: Altijd aanwezig. Ja, rottig onderwerp, maar wel een belangrijk onderwerp. Is het jou overkomen?

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Marieke: Ja, ik denk ook wel een lastig onderwerp inderdaad, van wanneer maak je die keuze?

Jet: Ja.

Marieke: Soms is het heel duidelijk en soms, nou ja, zit je echt te wikken en wegen van: is dit nou het moment? Gelukkig hebben wij sinds het moment dat we zelf echt een hond hebben, dus nou ja, sinds we samenwonen, nog nooit afscheid hoeven nemen van een hond, maar wel bij m'n ouders thuis. Daar hebben we eigenlijk van kleins af aan altijd boerderijhonden gehad. Ik sta ook echt al vanaf baby af aan altijd met de honden ook op de foto. En wij hadden een Berner Sennen en daarvan moesten we vrij plotseling toch afscheid nemen. En ik kan me herinneren dat zelfs m'n zus, die eigenlijk helemaal niet echt dol is op honden, dat zelfs die er wel ook echt moeite mee had. En dat is ook logisch, want het is echt onderdeel van je gezin. En zelfs een hond die veel op het boerenerf rondloopt en dus niet bij je op de bank ligt, zelfs dat is wel een onderdeel van jullie samen. Dus ik weet dat dat heel erg moeilijk was. En daarna hebben we Sacha gekregen en dat was echt een schat van een beest. Daar zat echt gewoon geen kwaad in. Die heeft ongeveer twaalf jaar mogen leven en die is vorig jaar, hebben ze haar in laten slapen. En daar kon ik toen niet bij zijn, omdat ik een uur verder van huis woonde. Dus ik weet dat dat heel lastig was, omdat je niet dat afscheidsmomentje echt hebt gehad. Dus ik denk dat dat moment van afscheid wel iets heel moois en iets heel belangrijks is.

Jet: Ja, dat gaf Christel wel aan dat ze daar ook wel troost uithaalde, maar ja, leuk wordt het natuurlijk nooit. Nadieh Cuijten is aangeschoven, jij bent holistisch hondengedragstherapeut. Dat is best een hele...

Nadieh Cuijten: Naam, hè?

Jet: Zo, als je dat op je Scrabble bord neerlegt...

Nadieh Cuijten: Een mond vol.

Jet: Dan heb je dubbele punten, maar ja, dit is best een goeie vraag. Ik denk dat jij je ook regelmatig mee te maken hebt, met rouwverwerking en wanneer is het juiste moment voor jou en je hond om afscheid van elkaar te nemen in dit leven?

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Nadieh Cuijten: Ja, zeker, dat is helaas een terugkerend thema voor iedereen die honden heeft natuurlijk en wanneer is het juiste moment? Dat is gewoon ontzettend moeilijk in te schatten. Ik denk, uit mijn ervaring, dat het juist moment is als de hond pijn heeft uiteraard. Je wilt niet dat de hond pijn lijdt of dat het niet meer verdraagzaam is, eigenlijk.

Jet: Ja, dat het uitzichtloos is ook.

Nadieh Cuijten: Ja, en dat je geen pijnmanagement meer in kan zetten. Dus dat de hond moet lijden, dat wil je gewoon absoluut voorkomen. Als je hond niet meer voor zichzelf kan zorgen, zich schoon kan houden, op die manier bedoel ik het. Niet meer op kan staan om te gaan poepen of plassen, zodat ie in z'n eigen vuil moet liggen. Of gewoon überhaupt niet meer omhoog kan komen, dan is dat ook sowieso het juiste moment om afscheid te moeten nemen. Dat is het meest humane wat je kan doen op zo'n moment.

Marieke: En eigenlijk is het ook heel mooi dat we die keuze mogen maken. Maar ja, dat maakt niet heel veel makkelijker.

Jet: Je wilt natuurlijk iets waar je intens veel van houdt en waar je zo'n ongelooflijk goeie band mee hebt, dat wil je zo lang mogelijk bij je houden. Ik heb het voor een hond nooit meegemaakt, want nou ja, Pop is m'n eerste hond. Ik hoop dat ze dat nog heel erg lang blijft. Maar ik heb wel afscheid moeten nemen van katten, waar ik ook zielsveel van hield. Ja, ik kon ze bijna niet loslaten.

Nadieh Cuijten: Nee, snap ik.

Jet: Ik vond dat zo ontzettend lastig. Dus ik kan me voorstellen dat als je die keuze uiteindelijk hebt gemaakt, dat je achteraf ook nog je afvraagt heb ik dan de goede keuze gemaakt? Daar kun je natuurlijk niet echt antwoord op geven van afstand, maar ik denk wel dat je nog een aantal dingen kan meegeven aan rouwende dierenbazen.

Nadieh Cuijten: Ja, the dogparents, zeg ik altijd. Zeker, sowieso vind ik het belangrijk dat mensen tijdig in de gaten hebben dat er iets met hun hond aan de hand is. Dus ga sowieso elk half jaar naar je dierenarts of naar een osteopaat om een APK'tje te doen. Te weten: oké, wat is er gaande met m'n hond en hoe staat 'ie ervoor? Bijvoorbeeld, misschien heeft je hond een tumor, kom je er op tijd achter en dan kun je er al rekening mee gaan houden als het ongeneeslijk blijkt te zijn, dat je ergens naartoe gaat werken. En dan kun je de juiste zorg bieden. Dat is sowieso nummer één. Altijd je hond goed laten onderzoeken.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Marieke: Goed, voor de APK.

Nadieh Cuijten: Absoluut, APK'tje is heel belangrijk. En als het dan eenmaal zo ver is, voor iedereen is rouwverwerking anders. Voor mensen is dat ook en ook voor mens - mens, maar ook voor richting je hond. Wat ik heel belangrijk vind, is dat je er je tijd voor neemt, niet voor heel veel mensen is het te begrijpen dat ook het verlies van een hond ontzettend veel pijn kan doen, net zo erg en misschien voor sommige mensen nog wel erger als voor een mens. Want een hond is altijd in je bijzijn, is altijd bij je. Je zorgt ervoor, ja, onvoorwaardelijke liefde naar je dier toe. Dat kan extra pijnlijk zijn. Dus neem je tijd daarvoor en communiceer het naar je werkgever. Vertel, dit gaat er gebeuren, dit is er gebeurd en vraag begrip voor de situatie. Dat is heel belangrijk.

Jet: Ja, dat is dat is wel echt een onderwerp waar best een hoop mensen tegenaan lopen. Ik zei net al tegen de beller: Antoinette Scheulderman heeft daar echt een boek over geschreven, omdat ze ook tegen onbegrip aanliep. Is verhalen gaan verzamelen van mensen over hoe zij die rouw hebben ervaren, om maar aan te geven ook, want je bent niet debiel ofzo, als je...

Nadieh Cuijten: Nee, echt niet.

Jet: Kapot verdrietig bent. En dat ook echt wel even duurt. Ik kan me ook voorstellen dat de werkgever denkt: ja, weet je, kan mij dat nou schelen, het is maar een hond. Hoe ga je dat duidelijk maken, van ja, voor mij was dat echt veel meer dan een hond, hé? Ik geef dan ook wel eens aan van ja, zo'n dier zit zo in je eigen omgeving. Als ik heel dicht op jou ga staan, vind je dat misschien een beetje onhandig. Maar zo'n dier, ja, weet je, al zit 'ie heel de dag boven op m'n hoofd, vind ik het nog leuk.

Marieke: Daar willen we wel foto van zien.

Jet: Ik denk dat die er misschien ook nog wel ergens zijn. Met name van mijn kat hoor.

Marieke: O, gelukkig maar.

Jet: Pop heeft nog niet de neiging om boven op mijn hoofd te gaan zitten. Maar ja, weet je, dat geeft wel weer wat je van je dier als prettig ervaart en hoe dicht dat bij je zit, weet je.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Nadieh Cuijten: Ja, absoluut.

Jet: Dat is toch dat mensen daar weinig begrip voor tonen. Zijn er dingen waarvan jij zegt als gedragstherapeut van: ja, hier kun je rekening mee houden voor je hond? Want je wil natuurlijk de beste baas zijn voor je hond. Wat kan je als mens doen om je hond zo liefdevol mogelijk uit het leven te begeleiden?

Nadieh Cuijten: Ja, je kan daar dus hulp bij inschakelen. Ik bied daar ook zelf hulp voor en dan ga ik een gesprek met mensen aan. Wat zouden ze zelf graag willen? En dan ga je gesprek met de dierenarts aan, wat is haalbaar? Vooral als je het van tevoren weet dat dat moment gaat komen. Dan kun je dus gaan plannen en dat klinkt heel cru maar dan kun je stapje voor stapje er naartoe gaan dat het moment daar is. En als het moment daar is, het belangrijkste wat ik mee kan geven is inderdaad: als het je lukt, blijft erbij. Als het je niet lukt, misschien heb je familie of hele goeie kennissen die erbij zouden kunnen zijn of die jou kunnen helpen dat je daar samen bij bent. Maar begeleid je hond in dat proces.

Jet: En hoe hoe moet je dat doen? Of hoe zou je dat kunnen doen?

Nadieh Cuijten: Hoe ik het zelf heb gedaan, ik heb mijn hond in m'n armen genomen toen ik afscheid moest nemen van DJ, een Boerenfoxje. En ik heb hem vastgehouden en toen heeft 'ie het spuitje gekregen, wordt 'ie ingeslapen en daarna komt het verlossende spuitje dat 'ie dus heengaat en ik heb 'm gewoon vastgehouden. Ik krijg er gewoon meteen een brok van in m'n keel als ik dat vertel, het is zo'n gevoelig onderwerp. Maar ik heb 'm vastgehouden en ik heb 'm tegen me aangedrukt totdat 'ie ging. En toen het moment daar was, heel super eerbiedig een dekentje, ik had een dekentje meegenomen, trouwens van tevoren, want ik wilde absoluut geen deken van een dierenarts. Dat moest een schone deken zijn. Oh.

Jet: Dit is super intens.

Nadieh Cuijten: Ja, dat is ook super intens, maar ik kan het heel goed, zeg maar, dit begeleiden. Ik kan die emotie heel goed aan op dat moment, maar dat is niet voor iedereen natuurlijk hetzelfde. Maar ik heb dus inderdaad een dekentje meegenomen, de hond in een dekentje gedaan. En ja, toen heb ik hem naar het crematorium laten brengen, daar was 'ie opgebaard. En zo heb ik dat ook met een hond, ik heb heel lang in het asiel gewerkt, ook met een hond in het asiel gedaan. Eerst in m'n armen genomen en erbij gebleven en ja, lieve woordjes toegesproken totdat 'ie echt weg was.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Jet: Ja, dat klinkt natuurlijk allemaal heel, jeetje, ik zit gewoon...

Nadieh Cuijten: Laat lekker lopen.

Jet: Ja, heel lekker.

Nadieh Cuijten: We zitten hier gewoon een potje te janken.

Jet: Ik denk dan ook bij mezelf, je wil dat niet loslaten, weet je wel?

Nadieh Cuijten: Nee.

Jet: Dat is zo lastig.

Marieke: Ik heb bij de dierenartsenpraktijk natuurlijk meerdere malen gehad dat mensen kwamen ook om hun hond in te laten slapen. Op dit moment geef ik dus ook lessen aan studenten die dierenartsassistent willen worden. En echt dat stukje gevoel en empathie neem ik ook mee in m'n lessen, want er is een speciale cursus dan ook voor de studenten om ze echt te helpen: hoe ga je om rondom de situatie van een euthanasie? Dus hoe ga je om met de eigenaar? Wat zeg je wel, wat zeg je niet? En dan...

Jet: Wat zeg je dan bijvoorbeeld niet?

Marieke: Nou, ja, kijk in een praktijk, als je het hebt over de landbouwhuisdieren dan heb je het vaak over een kadaver, maar ja, dat ga je niet tegen een hondeneigenaar zeggen.

Jet: O, dat zou ik echt een stomp tussen je ogen geven hoor, als je dat zou zeggen, ja.

Marieke: Nou ja, het zijn best wel... welke woorden gebruik je wel? Dus vaak geef ik aan van: nou ja, blijf de naam van het dier benoemen. Want dat is nog steeds het meest tastbare en zorg er ook gewoon voor dat je de tijd neemt voor een eigenaar. Ga niet heel vrolijk ze begroeten, want het is niet een vrolijk iets. Het is een heel kwetsbaar, een pijnlijk moment. Bij de meeste dierenartspraktijken hebben ze ook een aparte kamer waar de euthanasie plaatsvindt, omdat het daar dan rustiger is. Vaak trekken de dierenartsen ook hun witte jas

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

uit, zodat het niet gelijk die associatie heeft met: oh, dierenarts oh, dit is spannend of eng. Is natuurlijk wel wat lastig, omdat de meeste dieren de dierenartspraktijk wel eens van binnen hebben gezien. Er is één praktijk, die heeft een speciaal gebouw naast de praktijk, waar ze dan de euthanasie laten plaatsvinden. En dat is veel huiselijker en dat is dus, nou ja, daar zijn ze nog nooit geweest en dat maakt dat het voor dier al minder stressvol is. En voor eigenaren dus ook. Dus er zijn wel echt stappen in te ondernemen. Maar het is gewoon ja, lastig.

Viola: Weet je wat ook heel erg is? Als je dan in zo'n wachtkamer zit en dan zie je mensen naar buiten komen, helemaal huilend. Dus die moeten dan nog langs al die wachtende baasjes. Terwijl ze net hun dier hebben laten inslapen.

Jet: Ik weet niet of ik me daar...

Viola: En nog even afrekenen alstublieft.

Marieke: Nou, dat afrekenen doen ze vaak: nou, die rekening die komt wel.

Viola: Dat doet niet iedereen, dus dat is wel...

Marieke: Niet iedere praktijk?

Viola: Iets waar een baasje even, dat er een heel ontvullend moment aan zit te komen na dat intens verdrietige. Zo van: dat is dan... pinnen of contant? Ja.

Jet: Echt, o jeetje.

Marieke: Nou, en dat zijn dus wel ook dingen waarvan wij zeggen van...

Viola: Dat kan gewoon niet.

Marieke: Dat wil je niet en de gegevens heb je wel, dus die factuur, dat komt uiteindelijk wel goed, maar je wil niet iemand die net afscheid heeft moeten nemen nog gaan vertellen hoeveel dat heeft gekost om afscheid te moeten nemen. Dat je denkt: ja, dat stroomt niet met elkaar.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Viola: Nee, precies.

Marieke: Maar het is wel daarin heel belangrijk....

Jet: Is dat iets van de laatste tijd dat er meer rekening wordt gehouden met toch dat verlies van je huisdier, waar je zo dol op bent, dat dat echt vele malen groter is dan aanvankelijk werd gedacht, of waar veel mensen is, merk jij dat ook?

Nadieh Cuijten: Ja, zeker, er is steeds meer ruimte voor dit rouwproces. Het is natuurlijk zo dat het nog steeds niet voor iedereen te begrijpen is hoeveel een mens van z'n dier kan houden. Maar er komt meer bewustzijn, denk ik, onder de mensen en wat trouwens ook nog mooi om nog op in te haken: je kan je dier ook thuis laten inslapen. En dat is denk ik...

Jet: Is dat iets van de laatste tijd ook?

Nadieh Cuijten: Ik weet niet hoe het vroeger was, moet ik eerlijk zeggen. Kijk...

Marieke: Vroeger denk ik dat het eerder, vooral bij veehouders zo was waar een landbouwhuisdierenarts sowieso al aan huis komt voor de koeien en dat dan ook een afspraak konden inplannen voor een euthanasie van de hond.

Viola: Dat kan wel.

Marieke: En ik denk dat dat langzamerhand ook meer richting de gewone huisdiereneigenaar is verschoven.

Nadieh Cuijten: Dat is wel echt een gouden tip als je in je eigen vertrouwde omgeving kan doen.

Jet: Ja, ook voor je hond, denk ik, ja.

Nadieh Cuijten: Zoveel meer rust. Ja, absoluut voor je hond, want dat is de eigen geurtjes eigen plekje, misschien op z'n eigen mandje. Dat is veel ontspannener en ook voor de andere dieren, want zo belangrijk wat jij ook al aangaf dat afscheid nemen is zo belangrijk. Je

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

kan niet in één keer de hond of een dier, als je de keus hebt, laat ik 't zo zeggen, uit het leven wegtrekken, want het dier begrijpt niet wat er gebeurt, wat overblijft. Dus als je die mogelijkheid hebt om het thuis te doen met de andere dieren, echt doe dat, maak daar een mooi moment van.

Marieke: We hebben dat met de paarden ook gehad. We hadden twee paarden die altijd samen stonden en als één van ons twee ging rijden, dan was de ander echt in paniek. Maar ja, toen kwam en moment van: ja, moeten nu toch wel een euthanasie gaan inplannen, dus dat hebben we ook gewoon bij ons thuis in het weiland gedaan. En je zag gewoon dat het andere paard ging er nog even aan snuffelen ging ernaast liggen en daarna liep die er ook bij weg.

Viola: Ja, dat gaat snel hè? Die verwerking van dieren.

Marieke: Terwijl als je met het ene paard weg was gegaan, dan was 'ie continu blijven zoeken van: maar waar is mijn maatje en wanneer komt 'ie weer terug? En nu was het duidelijk en nou ja, rustiger, en dat is inderdaad heel belangrijk om ze wel afscheid te laten nemen.

Jet: Ja, merk jij dat ook als je meerdere dieren hebt, dat je eigenlijk je andere huisdieren ook de kans moet geven om afscheid te nemen?

Nadieh Cuijten: Ja, absoluut, want vooral ook als ze al even samen zijn geweest. Dieren beseffen, zoveel meer dan dat de meeste mensen in de gaten hebben. Ze weten wat er aan de hand is, ze ruiken ook heus als een dier ziek is. Dus als de kans er is om het afscheid te laten nemen, zo belangrijk voor het rouwproces, want niet wij alleen rouwen maar onze dieren rouwen ook, hè?

Jet: Ja, mensen zullen mij misschien wegzetten als gekkie en dat kan me echt helemaal niks schelen, maar mijn zoon had een cavia en de cavia die deed gewoon mee in het gezin. En die ging dus ook elke keer als wij op vakantie gingen, een APK'tje halen bij de dierenarts.

Nadieh Cuijten: O, mooi.

Jet: Die stond daar dan een beetje giechelend met dat piepkleine cavia'tje in zijn hand en die dacht: leeft 'ie nou nog steeds? Dat was de oudste cavia die 'ie ooit in z'n praktijk had gehad.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Nadieh Cuijten: Dat kun je zien wat een beetje liefde doet.

Jet: Ja, dat is precies wat ik ook altijd zei: dat beestje kon altijd lekker loslopen, kreeg alleen maar lekker groenten. Dus dat ging hartstikke goed. Enw op een gegeven moment kwamen er dus ook katten in huis en dat ging dus uitstekend samen.

Nadieh Cuijten: Zo, mooi.

Jet: Ja, dus dat hokje stond eigenlijk bijna altijd open en dan gingen de ene poes of de andere poes, die ging daar dan gezellig bij liggen. En die cavia die lag daar dan gewoon bij, ja. En maar daar kwam dus, ik had afgesproken met m'n cavia dat ze tien zou worden. Dat heeft ze net niet gered. Dus ik, ja, ben daar nog steeds een beetje verbolgen over. Ik dacht ja: we hadden toch een afspraak.

Viola: Ongelooflijk.

Jet: En op het moment, cavia's geven heel duidelijk aan van: ik ga nu dood. Ja, het klinkt heel bizar, maar dat geven ze heel duidelijk aan. En dus ik had haar bij me genomen en die poezen die kwamen dus echt erbij liggen en toen ze uiteindelijk dood was gegaan, kwamen ze dus ook echt een soort afscheid nemen. Zo, dat idee had ik echt, maar ze hebben dus ook echt nog een beetje zo gezocht in dat hokje van: nee, ze komt echt ook niet meer terug. Ik dacht: maak ik mezelf dat nou wijs? Ik dacht: nee, ik zie het toch gewoon gebeuren?

Nadieh Cuijten: Ja hoor.

Jet: Ik ben toch niet helemaal koekiewaus?

Nadieh Cuijten: Nee, echt.

Marieke: Ik denk ook, want wij hebben het over hoe wij afscheid nemen van ons dier. Maar je ziet ook als een eigenaar van een hond is overleden, dat zo'n hond gewoon helemaal er depressief kan worden.

Jet: Ja, dat lees je toch ook vaak.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Marieke: Of continu op zoek blijft gaan of voor de ramen blijft liggen, dus echt dat rouw, the grief, dat hebben zij, dat emotionele systeem hebben zij ook. Dus zij voelen veel meer dan dat wij soms denken of dat wij soms begrijpen.

Jet: Ja, nou, ja, Poppy was bij het overlijden van mijn vader en dat was heel fijn dat ze erbij was, omdat dat toch de situatie enigszins verzacht. Zo hebben we dat eigenlijk allemaal gevoeld, maar vlak voordat papa overleed, sprong ze ook echt op z'n bed, besnuffelde 'm, gaf hem eigenlijk nog een soort kus op z'n wang in de vorm van een lik. En rolde zich op aan z'n voeten en bleef daar liggen totdat 'ie z'n laatste adem had uitgeblazen.

Marieke: Mooi.

Jet: Ja, weet je, schiet mij maar in een pudding, maar volgens mij is dat gewoon een duidelijk verhaal.

Nadieh Cuijten: Ja zeker.

Jet: Dus over en weer moet je daar gewoon rekening mee houden. Zijn er nog tips waarvan je zegt: joh, je kunt daar nog eens even op je gemakje over dingen lezen en nakijken als je je wil voorbereiden op afscheid nemen van je hond of huisdier?

Nadieh Cuijten: Ja zeker, ik denk dat het vooral heel belangrijk is dat je eerst naar je eigen dierenarts gaat. En die zijn vaak in contact met de bedrijven die je daarmee kunnen helpen, die bij jou lokaal zitten. Dus ga naar je dierenarts en vraag wie dat bij jou in de buurt doet en dan kun je daar op voor gaan bereiden. Dus dat is een goeie tip die ik mee kan geven daarin.

Jet: Ja, het gekke is: als een mens overlijdt, dan zijn er ook dingen als rouwverwerkingscursussen enzo. Zijn die er ook voor dieren?

Nadieh Cuijten: Ja, als diergedragstherapeut kan ik daar ook in begeleiden en daar zijn zelfs speciale therapeuten die dat alleen doen, dus daar kun je ook in begeleid worden. Absoluut. Bijvoorbeeld iets heel moois om te doen wat ik mensen ook als tip kan geven: als je dier eenmaal overleden is, schrijf een brief aan je overleden hond of kat of cavia, maakt niet uit, hamster ook goed. Schrijf je gevoelens op, maak een hartverbinding en ik geloof echt dat dit ook aankomt en dat helpt jou heel erg bij het rouwproces.

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

Marieke: Dat deed ik als kind altijd al, ook toen mijn cavia overleed.

Nadieh Cuijten: O mooi.

Marieke: Heb ik ook een brief geschreven: ik weet niet wat je heeft gemankeerd, opeens lag je dood in je hok.

Jet: Ach gos.

Marieke: Daar word ik nog steeds mee gepest, dat ik dat deed.

Jet: Nou ja, ik moet ook eerlijk bekennen, toen de goudvis van mijn zoon doodging en die ineens ondersteboven in z'n kommetje dreef, toen wilde mijn zoon hem ook begraven. Dn dat hebben we dan ook echt gedaan.

Nadieh Cuijten: Mooi.

Jet: En we hebben hem heel mooi in een soort doorzichtig dingetje gelegd met, nou ja, we hebben dat allemaal heel mooi gedecoreerd. En hij kon nog niet zo heel goed schrijven, maar hij wilde er per se ook een briefje bij doen en daar stond op: dit was mijn vis, ik vond hem leuk.

Nadieh Cuijten: Ah.

Jet: En daar plagen we 'm eigenlijk nog steeds mee.

Marieke: Terwijl het eigenlijk ook zoiets moois is.

Jet: Uitstekende tekst. We moesten er ook nog een liedje bij zingen.

Viola: O nou, mooi.

Jet: Dus zijn vader, die heeft een gitaar erbij gepakt en die vroeg: wat moeten we er dan bij

Wie laat de hond uit? / #37 Verdriet na verlies van je hond (Audiotranscript)

zingen? En dat was Zie ginds komt de stoomboot. Nou goed, ja, het leek mij toch wel prettig om in ieder geval af te sluiten met een kleine lach. Want poe, dit is een een lastig onderwerp. Waar kunnen we je vinden? Dan kunnen mensen misschien jou opzoeken en om hulp vragen, Nadieh.

Nadieh Cuijten: Sowieso op mijn website vanhakjestotpoepzakjes.nl en ook op Facebook en op Instagram en ook onder m'n eigen naam, Nadieh Cuijten, kun je me ook op social media vinden.

Jet: En dan Cuijten is met C, U, I, J.

Nadieh Cuijten: T, E, N, yes.

Jet: Ja, oké. Ja, die T, E, N, die nam ik voor lief. Goed, hartelijk dank dames. We gaan even heel diep inademen en daarna weer naar de volgende aflevering. Maar fijn dat je luisterde en ik hoop dat Christel zich in ieder geval gesteund voelt door deze tere zielen die in elk geval met je meeleven. Dank je wel voor het luisteren en tot de volgende 'Wie laat de hond uit?'.

Voice-over: Tot zover deze aflevering van 'Wie laat de hond uit?'. Als je deze podcast interessant vindt, schroom dan niet om er anderen over te vertellen op social media of in het echte leven. Er schijnen mensen te zijn die niet van het bestaan van deze podcast weten. Vergeet je niet te abonneren op deze podcast in je favoriete podcastapp. En nog beter is het als je een review achterlaat, want dan wordt onze podcast beter vindbaar voor andere hondenliefhebbers. Heb jij ook een vraag voor de deskundigen, stuur dan een mail naar podcast@smuldier.nl. Enne... vergeet niet je hond extra te verwennen vandaag. Doei.

Voice-over: Je houdt van ze, en daarom geef je ze het allerbeste. Knuffelen, daar zijn ze dol op. Een wandeling op z'n tijd, vinden ze heerlijk. En die bal die ze steeds kwijtraken, die haal ik gewoon voor ze op. Kleine moeite, want ze geven mij namelijk het aller-, allerlekkerste eten. Ik ben Max, ik ben een Smuldier. Smuldier, het allerlekkerste hondenvoer. Kijk ze nou, zijn ze niet geweldig, mijn mensen?